

בש"פ 7302/22 - ריצ'רד טוט נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7302/22

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: ריצ'רד טוט

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 22.9.2022 ומיום 2.10.2022 במ"ת 28675-01-22 שניתנו על-ידי כבוד השופט צ' קאפח

בשם העורר: עו"ד ליאור שביט

בשם המשיבה: עו"ד נועה עזרא-רחמני

החלטה

1. בפני ערר על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 22.9.2022 ומיום 2.10.2022 (מ"ת 28675-01-22, השופט צ' קאפח). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 13.1.2022 הוגש נגד העורר ואדם נוסף בשם אונור קלש (להלן: אונור) כתב אישום לבית המשפט המחוזי שבו נכללו שני אישומים. לפי האישום הראשון, במהלך חודש אוגוסט 2021 השניים קשרו קשר להמית את המתלון, שהיה הבעלים של פאב ברמת גן שבו עבדה בת-זוגו לשעבר של אונור (להלן: בת-הזוג). לצורך כך, אונור הצטייד באקדח דו-קני. בלילה של 14.8.2021 הגיעו העורר, אונור (שהיה מצוי אותה עת במעצר בית) ושניים אחרים אשר זהותם אינה ידועה (להלן: האחרים) לצומת הסמוך לפאב. על-פי הנתען, בעת שהעורר בחן את המתרחש במקום במטרה לוודא כי ניתן להוציא את התכנית לפועל, אונור נכנס לפאב וביצע ירי לעבר המתלון בכוונה להורגו. אמה של

בת-הזוג, אשר נכחה במקום, הדפה את אונור ובכך מנעה את הפגיעה במתלונן. מיד לאחר מכן נמלטו העורר, אונור והאחרים מהמקום. בגין מעשים אלה יוחסו לעורר עבירות של ניסיון רצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) וקשירת קשר לביצוע פשע (רצח) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין. לאונור יוחסו אף עבירות נוספות.

3. האישום השני נסב על אירוע שהתרחש לפי הנטען שבוע לאחר מכן, ביום 21.12.2021, לאחר שהוצא צו מעצר כנגד העורר, שלא נתפס. במועד האמור, העורר מסר בכזב לשוטר שביקש לזהותו את פרטיו של אחיו במטרה להונות אותו. לנוכח זאת יוחסו לעורר באישום זה עבירות של התחזות כאדם אחר לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין והפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

4. העורר ואונור נעצרו ביום 22.12.2021 ומעצרים הווארך מעת לעת. בד בבד עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצרים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתם של השניים, לרבות תיעוד ממצלמות האבטחה המוצבות ברחוב הסמוך לפאב, מסרונים והודעות קוליות שהחליפו ביניהם השניים - הן עובר לביצוע המעשים והן לאחריהם, הודעות של עדי ראיה, דו"ח פעולה של השוטר שבפניו הזדהה העורר ותיעוד וידיאו של השיחה ביניהם ממצלמת הגוף של השוטר. עוד נטען בבקשה כי אופי המעשים המיוחסים לשניים מקימים חזקת מסוכנות וכן כי קמה בעניינו של העורר עילת מעצר של שיבוש מהלכי משפט בשל ניסיונו לחמוק מרשויות אכיפת החוק. לבסוף צוין, ביחס לעורר, כי עברו הפלילי כולל שתי הרשעות קודמות בעבירות סמים, בגין הוא אף ריצה עונש מאסר בפועל בן 21 חודשים.

5. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי עם הגשת הבקשה, הסכימו באי-כוחם של אונור והעורר לקיומו של ניצוץ ראיתי, ובית המשפט המחוזי הורה על מעצרים עד להחלטה אחרת. מאז נדחה הדיון בבקשה מספר פעמים לצורך עיון בחומרי חקירה. ביום 11.9.2022 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של אונור עד תום ההליכים, בהסכמתו. לעומת זאת, העורר התנגד לקיומן של ראיות לכאורה, בפרט ביחס לאישום הראשון. בית המשפט המחוזי קיים אפוא דיון באשר לתשתית הראייתית שהוצגה בעניינו של העורר.

6. בהחלטתו מיום 22.9.2022 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במיוחס לו. בית המשפט המחוזי פירט את ראיותיה של התביעה, ובראשן דו"ח צפייה של החוקר במצלמות האבטחה, שממנו עולה כי בליל האירוע נצפה העורר יוצא ממכונית שחנתה בסמוך לפאב שניות ספורות לפני שאדם שזוהה על-ידי החוקר כאונור יצא ממנה אף הוא. שניים נוספים נצפו כשהם יוצאים מהמכונית ו"מתעסקים" עם לוחית הרישוי שלה. לאחר מכן נצפה אונור נכנס לפאב ונשמע במקום קול נפץ בודד. בהמשך נצפו העורר ואונור רצים ונכנסים חזרה למכונית. בית המשפט המחוזי קבע כי יתכן שתפקידו של העורר היה להתריע בפני אונור על נוכחותם של שוטרים או לסייע לו במקרה הצורך, הגם שהדבר לא עולה במפורש מהתיעוד החזותי. מכל מקום, כך נקבע, נוכחותו של העורר בזירת האירוע עומדת לחובתו. עוד התייחס בית המשפט המחוזי לתמונות שנמצאו בטלפון הנייד של העורר, שבהן הוא נראה אווז באקדח הזהה בצורתו לאקדח שבו עשה אונור שימוש באירוע, וכן להתכתבויות בין העורר לאונור עובר לאירוע. לבסוף, בית המשפט המחוזי ראה "ראשית ראיה" גם באמרתו של העורר בחקירתו, במסגרתה אמר לחוקרו כי הוא צופה שיצא מהכלא בעוד עשר שנים.

7. בית המשפט המחוזי הוסיף ודחה את טענתו המרכזית של העורר, לפיה אונור עשה שימוש בכדור סרק בלבד,

ובקשר לכך ציין כי טענה זו אינה עולה בקנה אחד עם ההתנהגות הקונספירטיבית בטרם האירוע, ועם העובדה שהעורר לא העלה גרסה זו במסגרת חקירותיו, שבהן שמר על זכות השתיקה. בית המשפט המחוזי הוסיף כי היעדרן של ראיות המצביעות על שימוש בתחמושת חיה במקום נובע מהגרסה הראשונית שמסר המתלונן למשטרה, שבה אמר כי הוא סבור שמדובר בכדור סרק. בהסתמך על גרסה זו לא הוזמנה לזירה מעבדת מז"פ ולא נעשה חיפוש כדבעי אחר ממצאי ירי.

8. בדיון נוסף שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 2.10.2022 הצהיר בא-כוחו של העורר כי אין ביכולתו להציע חלופת מעצר. בהחלטה שניתנה בתום הדיון קבע בית המשפט המחוזי כי אין מחלוקת על קיומה של עילת מעצר. לפיכך, ובשים לב לקביעה בדבר קיומן של ראיות לכאורה כמו גם למעשה המיוחס לעורר באישום השני, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

9. הערר שבפני מכוון נגד שתי החלטות אלו של בית המשפט המחוזי. לטענת העורר, התשתית הראייתית נגד חלשה ואינה עומדת ברף של ראיות לכאורה. העורר שב וחוזר על טענותיו כי אין ראיות פורנזיות המוכיחות שמדובר באירוע ירי או באירוע שבו מעורבים נשק ותחמושת חיה. כמו כן, נטען כי התיעוד החזותי שהוצג אינו קושר אותו לאירוע הירי, שכן לא ניתן לקבוע שהיה שותף בקשר הפלילי רק בהתבסס על הימצאותו בקרבת מקום, מבלי שקיימת ראיה המלמדת כי הוא ידע אודות כוונותיו הפליליות של אונור.

10. הדיון בערר התקיים בפני ביום 7.11.2022. בדיון שב בא-כוח העורר על טענותיו, והוסיף כי למצער יש לקבוע שישנה חולשה ראייתית המצדיקה את שחרורו של העורר לחלופת מעצר. העורר הוסיף וטען לאכיפה בררנית בהשוואה למעורבים אחרים בפרשה.

11. מנגד, עמדת המדינה היא שדין הערר להידחות. באת-כוחה של המדינה טוענת כי די בראיות לכאורה שהוצגו כדי לבסס את הרשעתו של העורר. באת-כוח המדינה מציינת כי האקדח שבו בוצע הירי על-פי הנטען הוא כלי נשק מאולתר דו-קני בעל מראה מיוחד, שנתפס ברשות אונור באירוע ירי אחר שבו היה מעורב למחרת היום. אותו כלי ירי ייחודי, כך נטען, מופיע בתמונותיו של העורר שאותו בטלפון הנייד שלו. עוד נטען כי אף ההתכתבויות בין העורר לאונור מלמדות באופן ברור על ביצוע ירי. באת-כוחה של המדינה מוסיפה וטוענת, כי אין בכך שלא נמצאו קליעים או אבק שריפה בזירת הירי כדי ללמד שהיה זה ירי בכדורי סרק, מאחר שלא בוצעה במקום סריקה למציאת תרמילים לאחר שביום האירוע המתלונן עצמו לא טען לקיומו של ירי בקליעים אמיתיים. לבסוף, באת-כוח המדינה מציינת כי בבית המשפט המחוזי העורר נמנע מלהציע חלופת מעצר, ולפיכך אין מקום לבחון את האפשרות לשחררו לחלופה במסגרת הערר.

12. לאחר ששקלתי את הדברים ושמעתי את טענות הצדדים אני סבורה שדין הערר להידחות. בניגוד לנטען, חומר הראיות שהוגש לעיוני מלמד כי ישנן די והותר ראיות לכאורה לחובת העורר.

13. אפתח בתיעוד החזותי, המלמד באופן ברור על הימצאותו של העורר בזירת האירוע. הוגש לעיוני דו"ח צפייה כללי של רס"ב טל סוחו מיום 16.12.2021 המתאר את מכלול התיעוד החזותי שנתפס במצלמות עיריית רמת-גן בליל האירוע (שמונה מצלמות). על-פי המתואר בדו"ח, התמונה הכללית המצטיירת היא כי העורר ואונור הגיעו ברכבם למקום חניה בסמוך לפאב יחד עם שניים נוספים. העורר יצא מהרכב וחצה את הכביש, ואילו אונור יצא אחריו וצעד לכיוון הפאב. לאחר מכן נשמע קול נפץ מתוך הפאב. בהמשך העורר ואונור רצו שניהם לכיוון המכונית החונה. בא-כוחו

של העורר אינו חולק על שהותו של העורר בזירה, אך לטענתו אין בכך כדי ללמד על שותפותו בתכנית הפלילית ובביצועה. טענה זו היא מוקשית לכאורה. אכן, התיעוד החזותי אינו מלמד באופן חד משמעי מה בדיוק היה תפקידו של העורר בהוצאתה של התכנית העבריינית אל הפועל. עם זאת, ניתן להתרשם כי שהותו של העורר במקום לא הייתה תולדה של צירוף מקרים תמים. העורר לא הגיע לזירה לבדו ואף לא עזב אותה בגפו. הן לפני הירי והן לאחריו הוא נצפה יחד עם היורה, ובתיאום עמו. לצורך שלב זה של ההליך, די בכך כדי לקשור אותו להתרחשויות.

14. ההתכתבויות בין העורר לאונור אך מחזקות מסקנה זו. כעולה מדו"ח ניתוח הנתונים הסולולאריים שהוגש אף הוא לעיוני, כ-12 דקות לפני השעה שבה הגיעו השניים לחניה הסמוכה לפאב, הציג אונור לעורר את השאלה: "אתם חמושים?" העורר השיב על כך בהודעה קולית שתוכנה היה: "על מיקי יש אגרופן על"י יש סכין מה". שניות ספורות לאחר מכן העורר שלח לאונור הודעה קולית שבה אמר: "תוריד מסיכות תוריד מסיכות כובע משהו..." ואונור השיב לו: "סגור". בסריקת התמונות שנמצאו במכשיר הטלפון הנייד של העורר נמצאו שתי תמונות של אקדח הזהה בצורתו לכלי הירי שנתפס בהמשך אצל אונור, אשר ביחס אליו נטען בפני כי מדובר בכלי נשק מאולתר ויוצא דופן (ראו: דו"ח מאת מפקח ניר ידגאר "סריקת פריט - מכשיר טלפון שנתפס אצל העורר" מיום 28.12.2021, סעיף 7).

15. איני מקבלת את טענתו של בא-כוח העורר לפיה היעדרם של ממצאים פורנזיים בזירת הירי מלמד כי מדובר בירי של כדורי סרק בלבד, באופן המחליש את עוצמת הראיות הלכאוריות. כפי שהסבירה באת-כוחה של המדינה בדיון, לא נערכה בדיקת מז"פ בזירה, בין היתר בהתבסס על אמרתו של המתלונן כחצי שעה לאחר הירי, בעת שהגיעו כוחות המשטרה לזירה, לפיה אונור אחז ב"אקדח דמה", ו"ירה כדורי סרק וברח" (עמ' 3 לתגובת המדינה מיום 20.9.2022 שהוגשה לבית המשפט המחוזי, המפנה לדו"ח פעולה של השוטר חאדר ראיד מיום 14.8.2021). בהודעה שמסר יומיים לאחר מכן, הסביר המתלונן כי הוא סבר שהיה מדובר בכדורי סרק "כי הוא כיוון אלי טווח אפס אז סביר להניח שאם זה לא היה סרק לא הייתי איתך פה" (עמ' 3 לתגובה האמורה, המפנה להודעת המתלונן מיום 16.8.2021). לא ניתן לשלול גם את האפשרות שהועלתה על-ידי באת-כוח המדינה בדיון, שהתרמיל נותר כלוא בתוך הנשק (עמ' 5 לפרוטוקול הדיון). כך או כך, מקומה של שאלה זו להתברר לעומקה בהליך העיקרי, וטענותיהם של הצדדים בעניין זה שמורות עמם. לצורך ההכרעה בשלב זה מצאתי לנכון להוסיף, כי שתיקתו של העורר בחקירתו מחזקת במידת מה את התמונה הראייתית הלכאורית לחובתו, במובן זה שגרסתו באשר לכך שמדובר בירי של כדור סרק לא הועלתה בהזדמנות הראשונה, כפי שניתן היה לצפות לו אכן כך היו פני הדברים. הדברים אמורים במיוחד לנוכח העובדה שהאפשרות שמדובר בכדור סרק הוטחה בו בחקירתו (ראו: חקירתו של העורר מיום 3.1.2022, עמ' 18).

16. איני מקבלת את טענתו של בא-כוחו של העורר באשר למשקל שיש לייחס לאמור בהחלטתו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו במ"י 37834-08-21 מיום 22.8.2021 (השופט א' האוזרמן) בעניין הארכת מעצרו של אונור במעצר ימים, לפיה "אין מחלוקת כי השימוש נעשה באמצעות ירי כדורי סרק". כבית המשפט המחוזי, אף אני סבורה כי ככלל, ההחלטות בהליך מעצר ימים אינן מהוות מעשה בית דין או ממצא חלוט, שכן במועד קבלתן תמונת הראיות טרם הושלמה. הדברים אמורים גם ביחס לטענה שהמדינה לא התייחסה לקביעה האמורה במסגרת ערר שהגישה ביום 23.8.2022 על החלטתו של בית משפט השלום.

17. ולבסוף, טענותיו של בא-כוח העורר באשר לאפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר הועלו בשולי הדברים, ובדין שכך היה. בהינתן התשתית הראייתית הלכאורית שהוצגה, ולנוכח כתב האישום המייחס לעורר, בין היתר, עבירה של ניסיון רצח, אך מובן הוא כי קמה נגדו עילת מעצר בשל מסוכנות. עברו הפלילי אף הוא שוקל לחובתו. למעשה, גם בא-כוחו אינו חולק על כך. בנסיבות אלה, ולנוכח העובדה שהעורר הצהיר בפני בית המשפט המחוזי כי אין ביכולתו

להציע כל חלופת מעצר, לא מצאתי מקום להורות בשלב זה על עריכת תסקיר מעצר על-ידי שירות המבחן. עם זאת, אין בכך כדי לשלול את האפשרות הפתוחה בפני העורר להגיש לבית המשפט המחוזי, ככל שיתארך משפטו, בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, אם יעלה בידו להצביע על תנאים מתאימים לכך. מובן כי איני מביעה כל עמדה, וככל שתוגש בקשה כאמור, יכריע בה בית המשפט המחוזי כחכמתו.

18. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' בחשון התשפ"ג (14.11.2022).

ש ו פ ט ת
